

10 trends voor 2014 rondom jeugd(werk) in de kerk

Het Nederlands Gereformeerd Jeugdwerk wil leiders inspireren jongeren te verbinden met Jezus Christus. Dat is het hart van onze missie. Keer op keer gaan we de uitdaging aan om te onderzoeken wat er gebeurt in het leven van jongeren in en rondom de kerk. Van daaruit willen we kijken hoe het jeugdwerk vanuit de kerk eruit zal gaan zien.

Vorig jaar zijn we als NGJ voor het eerst de uitdaging aangegaan om aan het eind van het jaar terug te blikken op wat er speelde in het jeugdwerk. Daarna hebben we vooruitgekeken naar het komende jaar om vervolgens begin januari een lijst met trends te publiceren op het gebied van jeugd(werk) in de kerk. Dit jaar zijn we die uitdaging weer aangegaan.

Trends beschrijven is geen toekomstvoorspelling, maar proberen sensitief te zijn voor wat er gebeurt en bedenken wat de volgende stap zou kunnen zijn.. In een aantal kerken zullen sommige trends al zichtbaar zijn, terwijl er andere kerken zijn die nieuwe trends ontdekken.

Ga eens met elkaar in gesprek over de trends die we hierin beschrijven. Bespreek het met je jeugdraad, met de jeugdleiders, ouders, predikanten, wie dan ook. Als jullie daarvoor sparringpartners nodig hebben, neem dan eens contact op met de jeugdwerkorganisatie uit jullie kerkverband. Wij komen graag in gesprek met kerken uit onze achterban: de Nederlands Gereformeerde Kerk. Dit stuk is geschreven met een NGK-bril op. Tegelijk zullen verschillende trends in andere kerkverbanden ook zichtbaar zijn of worden.

| André Maliepaard
| Teamleider NGJ

| Helma van de Beek
| Jeugdbeleidsadviseur NGJ

| Karen Scheele
| Jeugdwerkadviseur NGJ

| Marjorie Mulder
| Jeugdwerkadviseur NGJ

#LevenDelen

Kerk die niet bereid is leven te delen graaft eigen graf

1

Vorig jaar beschreven we het 'leven delen' nog als het nieuwe relationele jeugdwerk. Dat zou de sfeer kunnen hebben van: dit zou je eventueel kunnen gaan verkennen. Dit jaar doen we daar een schepje bovenop. In een tijd waarin de factor 'tijd' zo onder druk komt te staan en er meer en meer de behoefte ontstaat aan instant jeugdwerkoplossingen, groeit juist de noodzaak van jeugdwerk dat in allereerst gestoeld is op het principe leven delen. Het verschil tussen jongeren vermaken en discipelen maken. Het verschil tussen succesvol jeugdwerk en jeugdwerk met eeuwigheidswaarde. We willen hier niet zeggen dat werken met een programma slecht is, integendeel, zolang dat programma een tool is in het onderweg zijn met jongeren en het delen van je leven van hart tot hart. Tijd hebben om jongeren echt te horen en te luisteren naar Gods hart voor jouw jongeren. Als je als kerk niet bereid bent die stap dieper te gaan en jouw leven met Jezus met hen te delen en samen geschiedenis te gaan schrijven, dan graaf je je eigen graf.

#Ouders

Ouders kloppen bij kerk aan voor digitale geloofsopvoeding

2

Ouders weten steeds minder wat er speelt in het digitale leven van hun kind. Deze trend versterkt de trend die we vorig jaar omschreven. Kerken die denken 'hier willen we weer iets mee', krijgen nu ouders die explicieter om hulp vragen. De ontwikkelingen op gebied van games, cyberpesten, verplaatsing van jongeren van Facebook naar andere netwerken gaat zo snel dat er een grote behoefte is aan kennis hierover. Het gesprek over de digitale opvoeding is de uitdaging die vergelijkbaar is met de seksuele voorlichting waar eerdere generaties tegenaan hikten. Ouders vragen zich af: hoe begeleiden we ons kind op dit gebied? Hoe ben je christen in een digitale omgeving? Laat ik mijn zoon van twaalf GTA5 spelen? Wanneer geef ik mijn dochter een mobiele telefoon? Welke sociale media zijn veilig voor mijn kinderen om online te gaan? Zorgwekkend is dat veel kerken nog erg offline denken en te weinig voorbereid zijn op de vragen die op dit vlak op hun af gaat komen. Het positieve aan deze beweging is dat ouders specifiek hun eigen rol gaan claimen in de opvoeding en daarbij de kerk op gaan roepen tot actie: Help ons!

3

#VeiligJeugdwerk

Doe aan veilig jeugdwerk of doe het niet!

Maatschappelijk is er al jaren een gesprek rondom seksueel misbruik in jeugdwerk. De trend is daar dat niemand meer met kinderen of jongeren mag werken zonder een verklaring omtrent gedrag ingeleverd te hebben. Steeds meer organisaties die met deze doelgroepen werken hebben inmiddels een gedragscode opgesteld. Kerken durfden 'het' nog niet echt openlijk het te agenderen, om de schijn te voorkomen dat het in hun kerk speelde. Maar in 2014 kunnen kerken er niet meer onder uit. Het moet geagendeerd gaan worden. Voor jeugdleiders die al jaren betrokken zijn bij het jeugdwerk voelt het vreemd en als wantrouwen om geconfronteerd te worden met het feit om een verklaring omtrent gedrag te moeten overleggen of een gedragscode te ondertekenen, maar gaan staan voor veilig jeugdwerk overtuigd. Kerken gaan massaal zeggen: wij willen bouwen aan veilig jeugdwerk! Begin dit jaar komt het meldpunt misbruik met een stappenplan wat mede ontwikkeld is door JOP (jeugdwerk PKN) en CGJO (jeugdwerk CGK) en waar het NGJ ook in participeert.

4

#JongensMeiden

Na de chocoladefontein en nagellak, nu ook tijd voor modderworstelen en testosteron.

De afgelopen jaren is er steeds meer aandacht gekomen voor meiden in het jeugdwerk. De girlsonly avonden – compleet met chocoladefontein, raar-met-je-haar-workshops en praten over echte schoonheid van binnenuit – hebben in verschillende kerken al een vaste positie gekregen in de jaarplanning. Op verschillende plekken is er heus meidenwerk ontstaan. Ondertussen zijn op verschillende plaatsen artikelen en blogs verschenen over de

vervrouwelijking van de kerk. Het geloof zou weinig uitdaging bieden voor jongens, omdat het in de kern gaat over het zingen van liefdesliedjes en het praten over je gevoel in allerlei gespreksgroepjes. Echt meidendingen, zoals zoveel dingen in onze samenleving. Bijna als antwoord daarop zijn de mannenbewegingen de afgelopen jaren uit de grond geschoten. Vooraf gegaan door een periode waarin elke man het boek 'de ongetemde man' moest lezen van zijn vrouw. Het succes van de 4^e muskietier of het wat nieuwe ManUnited lijken daarin sterk in een behoefte te voorzien. Steeds meer kerken lijken nu te denken: en onze jongens dan? Idea – het blad van de Evangelische Alliantie – wijdde er in december 2013 ook een artikel aan. Er ontstaat in kerken een behoefte aan mannen die hun leven willen delen met jongens, en daardoor worden er speciale jongensactiviteiten bedacht. In 2014 worden er door kerken massaal stoere activiteiten voor jongens bedacht, om mannen en jongens tegemoet te komen om hun leven te delen.

#Bijbel

Het Wifi-wachtwoord blijkt sleutel tot het Woord!

De beamer heeft de kerken een hoop mooie dingen gebracht. Geen gesjouw meer met het liedboek onder de arm naar de kerk, maar allemaal fijn meelesen op het grote scherm. Niet meer met het liedboek, maar ook niet meer met het bijbeltje. De catechisaties waar jongeren de bijbel mee naar toe nemen worden ook steeds schaarser, laat staan de catecheten die hem ook daadwerkelijk open slaan. Was 2013 het jaar waarin de herziene Statenvertaling met een jongerenversie kwam, de Bijbel ook in gewone taal geschreven bleek te kunnen worden en het derde deel van de Bijbel in straattaal verscheen. 2014 wordt het jaar waarin de zoektocht op een ander vlak gevoerd gaat worden. Hoe kunnen we jongeren die leven in een beeld-beleefcultuur dichterbij de Bijbel brengen? Hoe leren we jongeren lezen en leven uit de Bijbel? Daarmee wordt het komend jaar het jaar waarin kerken gaan experimenteren met nieuwe vormen van Bijbellezers. Wifi wordt open gesteld om jongeren mee te laten lezen op de Bijbelapp. Maar de verrassing komt uit een andere hoek dan verwacht. Kerken zullen positief verrast worden door de achttienplus groep waarin een groeiende vraag komt om juist thuis te raken in de Bijbel.

#Gamification

Discipelschap wordt een spelletje

De verschillende Bijbelapps kennen we al een tijdje. Ook de tekst-voor-elke-dag-app bestaat al even. Nog niet zo lang geleden kwam de Evangelische Omroep met de 'samen geloven' app voor gezinnen, waarbij iets specifieker de interactie en het sociale component een rol kreeg. Dit jaar wordt 'Your Story' gelanceerd en luidt daarmee een nieuwe fase in binnen de reli-apps. In deze app worden jongeren uitgedaagd om op zeven verschillende gebieden van het leven hun geloof uit te gaan leven, waarbij gebruik gemaakt wordt van principes die we kennen vanuit games. In de sliptstream daarvan komen steeds meer apps op de markt die helpen in het dagelijks geloven en daar ook een spelelement aan toevoegen. Het zogenaamde gamification, serious gaming, gaat zijn plek vinden in de christelijke wereld. Sommige apps zullen los verkrijgbaar zijn, andere zullen sterk gelinkt worden aan sociale media, waardoor het te spelen is met vrienden.

#Diaconaat

Diaconaat is het nieuwe missionaire jeugdwerk

De maatschappij roept steeds krachtiger om de praktische kant van het christendom. Die trend is niet perse nieuw. Toch gaat 2014 het jaar worden waarin jeugdwerk en diaconaat steeds explicieter bij elkaar gaat komen, vooral op het gebied van de catechese. Jongeren vinden God steeds makkelijker in het uitleven van hun geloof dan in het leren over hun geloof. Beter gezegd: Juist de koppeling van het onderwijs over het geloof aan het daadwerkelijk aan de slag gaan in de nood van deze wereld, hun wereld, zorgt voor geloofsverdieping bij jongeren. Daarbij gaat het niet om de wereld in grote zin van het woord, maar juist om de nood in de leefwereld en de directe omgeving van jongeren. Daarmee wordt de kerk voor sociaal bewuste jongeren weer

NGJ wil leiders inspireren jongeren te verbinden aan Jezus Christus

aantrekkelijk en blijkt diaconaat de nieuwe vorm van missionair jeugdwerk te zijn. Het wordt nu al zichtbaar in de groei van een netwerkorganisatie als 'dien je stad'. Begonnen als lokaal initiatief om jongeren via lichte, sociale netwerken te betrekken bij diaconaat, inmiddels haken steeds meer plaatsen aan bij dit netwerk om in hun plaats structureel er te zijn voor de mensen die dat nodig hebben.

#Participatie

Jongeren participeren steeds vaker en jonger op cruciale plekken in het jeugdwerk

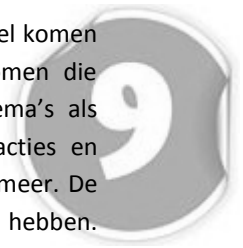

Het mooie aan deze trend is dat het jeugdwerk steeds meer door jongeren wordt dan alleen voor jongeren. Wel is de aanleiding hiervoor helaas nog meer geboren uit nood dan uit visie. Maar hoewel deze beweging in verschillende kerken begint als nood – omdat er bijvoorbeeld te weinig volwassen leiding beschikbaar is (zie trend twee 2013) – al snel wordt dit meer vorm gegeven vanuit visie. Bijvoorbeeld op het gebied van talentontwikkeling. Hoe kunnen we jongeren meer in hun kracht laten participeren? Op welke manier kunnen we jongeren begeleiden door hun talenten in te zetten in en buiten de kerk? Praktisch zien we gebeuren dat jongeren een plek krijgen bij het ondersteunen van kwetsbare jongeren in de kerk. Tieners geven één op één assistentie aan de kinderen die anders niet mee kunnen draaien in de kindernevendienst bijvoorbeeld. Met de transitie in de jeugdzorg wordt er in 2014 ook naar de kerk gekeken hoe het laten participeren van jongeren ten opzichte van kwetsbare jongeren kan werken.

#Inhoudelijk

Ethische thema's worden onbespreekbaar

Vorig jaar omschreven we de zoektocht naar geluk in de inhoudelijke trend waarbij jongeren in de knel komen met de waarheidsvraag. Dit jaar zien we op dit vlak de beweging dat kerken in het nauw komen die uitgesproken zijn over een bepaald ethisch thema. De zoektocht naar antwoorden rondom thema's als samenwonen, homoseksualiteit, euthanasie, schepping of evolutie, kan rekenen op scherpe reacties en onbegrip vanuit kerk en samenleving. Traditionele antwoorden bevredigen de nieuwe generatie niet meer. De kerk gaat de vragen op deze gebieden weer agenderen, juist omdat jongeren op deze gebieden vragen hebben. Daarbij is het belangrijk om voor ogen te houden dat de vragen een eerlijke kans krijgen, zonder dat het ten koste gaat van de eenheid en de kern van het evangelie: Jezus Christus. Er zullen confrontaties komen waarbij het principe gehanteerd wordt: probeer eerst de ander te begrijpen en dan zelf begrepen te worden.

#Viering

Storytelling de weg naar het hart

Jongeren willen meegenomen worden in het grote verhaal, het verhaal van God. Dat kan door het verhaal van een andere gelovige heen. Jongeren willen graag weten hoe het geloof heeft gewerkt of werkt in het leven van anderen. Dat kunnen verhalen van leeftijdsgenoten zijn maar ook van ouderen. Het verhaal van de ander opent de weg naar het verhaal van God. Er worden mensen bereid gevonden die hun eigen verhaal en Gods verhaal willen delen in vieringen en die mensen zijn bereid om het verhaal telkens weer te vertellen.

Daarbij ontstaat meer ruimte voor het werk van de Geest in de diensten. Vooral het aspect van leren luisteren naar het spreken van God voor de gemeente.

